

มโนทัศน์ของชาวจีนที่มีต่อคำว่า “ไก่”: การวิเคราะห์เชิงภาษา¹

อรณิศ อรุณีพัฒน์พงศ์

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Email: ornisa.u@arts.tu.ac.th

รับบทความ 9 กันยายน 2563 แก้ไขบทความ 11 ตุลาคม 2563 ตอรับ 12 พฤศจิกายน 2563

ออนไลน์ 25 ธันวาคม 2563

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ ศึกษา มโนทัศน์และการเปลี่ยนแปลงมโนทัศน์ของชาวจีนจากการใช้คำว่า 鸡 / jī/ หรือ “ไก่” ในภาษาจีน ซึ่งในวัฒนธรรมจีนนั้น ชาวจีนมีความเชื่อว่า ไก่ เป็นสัตว์มงคลและมีความสำคัญ ในประเพณีโบราณและพิธีกรรมต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของ ชาวจีน คำว่า “鸡” (jī, ไก่) มีความหมายในเชิงลบ บทความนี้จึงมุ่งศึกษาและวิเคราะห์ความหมายเชิงอุปลักษณ์ กับความหมายเชิงอารมณ์ของคำว่า “鸡” (jī, ไก่) นี้ ที่ปรากฏในคำศัพท์และสำนวนต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า คำว่า “鸡” (jī, ไก่) สะท้อนความหมายในเชิงลบ แต่มีมโนทัศน์ที่หลากหลาย อันเนื่องมาจากเหตุผล ทางความเชื่อโบราณที่มีมาแต่เดิม ตลอดจนลักษณะพิเศษทางภาษาบางประการที่ทำให้ความหมายของ “鸡” (jī, ไก่) มีความแตกต่างกันออกไป

คำสำคัญ ไก่ การวิเคราะห์เชิงภาษา มโนทัศน์ อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์

¹ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “มโนทัศน์ของชาวจีนที่มีต่อคำว่า ‘ไก่’: การวิเคราะห์เชิงภาษา” ได้รับทุนสนับสนุนจากศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2563

The Chinese concept of “Ji” through language analysisⁱⁱ

Ornisa Urapeepatanapong

Faculty of Liberal Arts, Thammasat University

Email: ornisa.u@arts.tu.ac.th

Received 9 September 2020; revised 11 October 2020; accepted 12 November 2020;

online 25 December 2020

Abstract

This article studies the Chinese concepts and its conceptual changes of 鸡 (Ji chicken) through Mandarin Chinese. In Chinese culture, people believe that “chicken” is an auspicious animal and plays the important role in traditional customs and rituals. However, 鸡 (Ji chicken) in Chinese everyday life and language usage involve negative meanings. The objectives of this article are to analyse the meanings of animal metaphors and expressive meanings of “Ji” (鸡, chicken) in Mandarin Chinese lexicons and idioms. The results show that Chinese concepts of “Ji” mostly convey negative meanings, despite that conceptual metaphors of 鸡 (Ji chicken) are deviated from the traditional beliefs and certain special characteristics of the Mandarin Chinese.

Keywords: Chicken, Language analysis, Concept, Conceptual Metaphors

1. บทนำ

สัตว์และมนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตกลุ่มหลักในธรรมชาติและอยู่ร่วมกันมาตั้งแต่โบราณ สัตว์เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวมนุษย์และมีความผูกพันอย่างใกล้ชิด เป็นทั้งอาหาร ยารักษาโรค สัตว์เลี้ยง พาหนะหรือใช้แรงงานเพื่อช่วยเหลือเลี้ยงชีพ ฯลฯ นอกจากนี้ ยังเป็นองค์ประกอบสำคัญทางวัฒนธรรมอันซับซ้อนของมนุษย์ เนื่องจากมนุษย์เปลี่ยนสัตว์ที่เป็นเพียงสิ่งมีชีวิตทางธรรมชาติ เหล่านี้ให้กลายเป็นสิ่งที่มีความหมายและเป็นสัญลักษณ์ในเชิงวัฒนธรรม (Jia Xiaohui & Quan Yuping, 2009) ในวัฒนธรรมจีน จะเห็นได้ว่า สัตว์เข้ามาเกี่ยวข้องหรือเป็นสัญลักษณ์สื่อความหมายต่าง ๆ จำนวนมาก เช่น สัตว์ในจินตนาการอย่างมังกร และหงส์ สัตว์ป่าอย่าง

ⁱⁱ This article is part of a research project entitled “The Chinese Concept of “Ji” through Language Analysis. The project is funded by the Center of Chinese Studies, the Institute of East Asian Studies, Thammasat University, 2020 fiscal year.

เสือ สัตว์ที่ใช้แรงงานทางเกษตรกรรมและปศุสัตว์ เช่น วัว ม้า และแพะ หรือสัตว์เลี้ยงฟาร์มบ้านที่พบเห็นได้ทั่วไป เช่น ไก่ เป็ด หมู สุนัข เป็นต้น ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า “ไก่” ถึงแม้เป็นสัตว์เลี้ยงฟาร์มบ้านแต่กลับมีบทบาทสำคัญทางวัฒนธรรมอย่างยิ่ง

จากการสำรวจทางโบราณคดีของจีน พบว่าประเทศจีนเป็นหนึ่งในประเทศที่เลี้ยงไก่เป็นอันดับต้น ๆ ของโลก นักโบราณคดีได้ขุดค้นพบโครงกระดูกไก่ที่มีอายุราว 6,000 – 7,000 ปีก่อน และได้ค้นพบหลักฐานที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับไก่ว่ามีมาช้านาน เช่น ภาพวาด รูปแกะสลัก และปรากฏตัวอักษร “雞 (鸡)” (ji, ไก่)¹ ที่จารึกบนกระดองเต่าด้วย จากหลักฐานทางโบราณคดีเหล่านี้ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของ “ไก่” ว่า ไก่ไม่เพียงแต่เป็นอาหาร และสัตว์เลี้ยงเท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นถึงแนวคิดความเชื่อดั้งเดิมของจีนที่นำสัตว์มาบูชาบรรพบุรุษ เช่น ไหว้เทพยดา เป็นต้น (Yu Haiguang, 2009, pp. 1-4) จะเห็นได้ว่าหลักฐานทางโบราณคดีเป็นเครื่องยืนยันและสะท้อนวัฒนธรรมจีนที่เกี่ยวข้องกับ “ไก่”

“ไก่” กับชาวจีนมีความสัมพันธ์กันหลายมิติ เช่น ในขนบประเพณีและความเชื่อโบราณของจีนนั้นเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับไก่ในหลายประการ ดังนี้

ประการแรก “ไก่” ถือเป็นหนึ่งในสิบสองนักษัตร โดยชาวจีนมีความเชื่อที่เป็นมงคลระหว่างคนที่เกิดในปีนักษัตรนี้กับ “ไก่” ในแง่ของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านและชุมชน ประเพณีการแต่งงานและงานศพ “ไก่” จึงถือเป็นสัตว์สำคัญที่ขาดไม่ได้ในสังคมจีน

ประการที่สอง ประเด็นทางด้านภาษาที่สะท้อนให้เห็นระบบความคิดของชาวจีนที่มีต่อ “ไก่” เนื่องจากการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของคนในสังคมบอกให้ทราบว่าคนในสังคมนั้นมีระบบความคิดหรือโน้ตทัศน์เกี่ยวกับเรื่องและประเด็นต่าง ๆ อย่างไร Tan Wenhui (2001, pp. 22-26) ได้อธิบายความหมายทางวัฒนธรรมของคำศัพท์ที่เกี่ยวกับสัตว์ไว้ว่า สัตว์มีลักษณะที่พิเศษ เช่น รูปลักษณ์ภายนอก อุปนิสัย พฤติกรรม และประโยชน์ต่าง ๆ ดังนั้นจึงทำให้ “ไก่” มีความหมาย 2 ประเภท ประเภทแรก คือ ความหมายพื้นฐาน (Conceptual meaning) ซึ่งเป็นภววิสัยที่ทุกคนรับรู้ร่วมกัน อีกประเภทหนึ่ง คือ ความหมายในเชิงวัฒนธรรม (Cultural meaning) ซึ่งไม่ได้สื่อความหมายโดยตรง แต่ต้องอาศัยความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมนั้น ๆ เช่น พื้นฐานความรู้ด้านตำนาน ศาสนา ประวัติศาสตร์ วรรณกรรม ศิลปะ ภาษาขนบธรรมเนียมประเพณี คุณธรรม และระบบความคิดของคนในสังคม หากสังเกต

¹ การถอดเสียงอ่านพินอินของคำศัพท์ในบทความนี้อ้างอิงจากพจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 7 《现代汉语词典》(第7版) เป็นหลัก สำหรับการกำกับเสียงสำนวน อ้างอิงจากหลักเกณฑ์พื้นฐานการถอดเสียงภาษาจีนกลางในระบบสัทอักษรพินอิน ฉบับปี 2012 《汉语拼音正词法基本规则》(2012)

คำศัพท์หรือสำนวนที่ใช้คำว่า “ไก่” จำนวนมากที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันมีความหมายที่เปลี่ยนแปลงไป “ไก่” ได้สื่อความหมายเปรียบเทียบถึงคนและพฤติกรรมต่าง ๆ เนื่องจากในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มนุษย์มักจะเริ่มต้นหรืออาศัยจากประสบการณ์เดิมของตนมาทำความเข้าใจสิ่งนั้น ๆ และในขณะที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสัตว์ มนุษย์พบเห็นลักษณะพิเศษบางอย่างของ “ไก่” มนุษย์จึงใช้ลักษณะพิเศษดังกล่าวมาสื่อถึงพฤติกรรมหรือสิ่งเป็นนามธรรม เช่น ชาวจีนมักสังเกตจากพฤติกรรมของไก่ที่ขันบอกเวลายามเช้า จึงเกิดสำนวน “鸡鸣而起” (jīmíng’érqǐ, ตื่นยามไก่ขัน) เพื่อสื่อความถึงความขยันหมั่นเพียร ตื่นมาทำมาหากินตั้งแต่วามเช้าซึ่งมีความหมายเชิงบวก เป็นต้น แต่ในทางกลับกัน ยังมีคำศัพท์ที่ใช้ “鸡” (jī, ไก่) สื่อความหมายลบด้วยเช่นกัน เช่น 铁公鸡 (tiěgōngjī) หมายถึง ขี้เหนียว 野鸡 (yějī) เปรียบถึงโสเภณี และ 草鸡 (cǎojī) เปรียบถึงคนที่อ่อนแอและขี้ขลาด จะเห็นได้ว่าคำศัพท์และสำนวนข้างต้น สื่อความหมายที่แตกต่างกันไปทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า มนุษย์ใช้สัตว์ เช่น “ไก่” ในการสื่อความหมายต่าง ๆ และนอกจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น ภาพวาด และงานศิลปะอื่น ๆ แล้วมนุษย์ยังสะท้อนระบบความคิดของคนในแต่ละสังคมผ่านภาษาได้ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ในเมื่อ “ไก่” เป็นสัตว์ที่คนจีนถือว่าเป็นสัตว์มงคล อีกทั้งเป็นสัตว์สำคัญที่ใช้เป็นองค์ประกอบในประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ แต่ยังมีข้อสงสัยว่า เพราะเหตุใดในภาษาจีนจึงมีคำศัพท์และสำนวนที่ใช้ “ไก่” สื่อความหมายในเชิงลบ ดังนั้น ในงานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษามโนทัศน์ของคนจีนที่มีต่อคำว่า “ไก่” และลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางมโนทัศน์ของชาวจีนที่มีต่อคำว่า “ไก่” โดยผ่านการวิเคราะห์เชิงภาษา รวมทั้งศึกษาอุปลักษณสัตว์ที่ใช้คำว่า “鸡” (jī, ไก่) ทั้งที่อยู่ในคำศัพท์และสำนวน โดยใช้แนวคิดอุปลักษณเชิงมโนทัศน์ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชานเป็นหลักในการวิเคราะห์ และศึกษาลักษณะที่มาของมโนทัศน์ของชาวจีนและลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางมโนทัศน์ของชาวจีนที่มีต่อคำว่า “ไก่”

การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุปลักษณ “鸡” (jī, ไก่) ที่ผ่านมามีทั้งงานวิจัยที่ศึกษาเฉพาะอุปลักษณ “鸡” (jī, ไก่) ในภาษาจีน และงานวิจัยที่ศึกษาเปรียบเทียบ 2 ภาษา ได้แก่

Song Yanfang & Yu Yan (2006) ซึ่งวิเคราะห์อุปลักษณจากสำนวนจีนที่มีคำว่า “ไก่” พบอุปลักษณเชิงมโนทัศน์ของ “ไก่” 3 ประเภท ได้แก่ คนเป็นไก่เหตุการณ์เป็นไก่ และสิ่งของเป็นไก่

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ Xiao Yaoyao (2008) ศึกษาพื้นฐานการรับรู้และการเปลี่ยนแปลงความหมายของอุปลักษณสัตว์ มีการยกตัวอย่างมโนอุปลักษณ “ไก่” ในหลายตอน เช่น ขนาดของไก่ และพฤติกรรมของ “ไก่” ที่ส่งผลต่อการนำมาเปรียบเทียบ

ความหมายในสำนวนต่าง ๆ เช่น 宁为鸡口, 无为牛后 (nìng wéi jīkǒu, wú wéi niúhòu) การยอมเป็นผู้นำในที่เล็ก ๆ ไม่ยอมเป็นผู้ตามในที่ใหญ่ ๆ และ 闻鸡起舞 (wénjīqǐwǔ) เปรียบเทียบว่า ผู้ที่มีความมุ่งมั่นจะตื่นเช้าเพื่อฝึกหัดฝีมือ เป็นต้น

ในประเทศไทยพบงานศึกษาอุปลักษณณ์ “ไก่” ในภาษาจีน จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ Yao Siqi (2559) และ Yao Siqi (2561) โดยเป็นการศึกษาอุปลักษณณ์เชิงมนทัศน์เกี่ยวกับหงส์ และไก่ในภาษาจีน Yao Siqi (2559) ได้แบ่งความหมายอุปลักษณณ์ออกเป็น [มนุษย์เป็นหงส์] [สิ่งไม่มีชีวิตเป็นหงส์] [มนุษย์เป็นไก่] และ [สิ่งไม่มีชีวิตเป็นไก่] ผู้ใช้ภาษาจีนนิยมนำรูปภาษาหรือคำที่มีความหมายตรงในแวดวงเดียวกับคำว่า “หงส์” ไปใช้เปรียบเทียบกับสรรพสิ่งต่าง ๆ เพื่อแสดงความหมายและมุมมองในเชิงบวก ในทางตรงข้ามคุณสมบัติของสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่สะท้อนให้เห็นจากรูปภาษาที่มีความหมายเกี่ยวกับสัตว์ประเภท “ไก่” นั้นมักมีความหมายและมุมมองในด้านลบ

งานวิจัยที่ศึกษาด้วยภาษาศาสตร์ปริชาน ได้แก่ การศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณณ์ “ไก่” ในภาษาจีนและภาษาไทยตามมุมมองทางปริชาน (Yao Siqi, 2561) พบว่า ในภาษาไทยและภาษาจีนมีมนทัศน์ร่วมที่คล้ายกันมาก อุปลักษณณ์ที่เหมือนหรือคล้ายกันโดยมากมีพื้นฐานจากการรับรู้มนทัศน์เหมือนกันเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของไก่ แต่ก็ยังมีความหมายแฝงในเชิงวัฒนธรรมที่แตกต่างกันอยู่ เช่น ในภาษาจีนและภาษาไทยมีการใช้อุปลักษณณ์เปรียบเปรยถึงหญิงให้บริการทางเพศเหมือนกัน แต่ในภาษาไทยมีการใช้อุปลักษณณ์ “ไก่” เปรียบถึงผู้ชายเจ้าชู้อีกด้วย ซึ่งอุปลักษณณ์ “ไก่” เป็นผู้ชายนี้พบเฉพาะในภาษาไทย ไม่พบในภาษาจีน อีกตัวอย่างหนึ่งที่ได้เห็นได้เด่นชัดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะในภาษาจีนคือ การใช้ “鸡” (jī, ไก่) แสดงความเป็นมงคล เพราะพ้องเสียงกับคำว่า “吉” (jí, สิริมงคล) เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้นพบว่า งานวิจัยที่มีอยู่ในปัจจุบันยังคงมีประเด็นที่สามารถวิเคราะห์ต่อได้ เนื่องจากงานวิจัยด้านอุปลักษณณ์สัตว์ในภาษาจีนเป็นการวิเคราะห์เชิงข้ามวัฒนธรรมในมุมมองกว้างระหว่างวัฒนธรรมจีนและตะวันตก ผลการวิจัยที่มีในปัจจุบันส่วนมากเป็นเพียงการสรุปเปรียบเทียบความหมายของคำหากแต่ขาดการวิเคราะห์ที่มาของการเปลี่ยนแปลงทางมนทัศน์ และลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางความหมายที่ใช้สัตว์มาเปรียบเทียบ อีกทั้งขาดการสะท้อนให้เห็นลักษณะพิเศษทางความคิดของคนในสังคม หรือลักษณะพิเศษอื่น ๆ ทางภาษาและวัฒนธรรม ผู้วิจัยเชื่อว่างานวิจัยชิ้นนี้จะสะท้อนให้เห็นบริบททางสังคมและวัฒนธรรมจีน เช่น คติความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี การละเล่นพื้นบ้าน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และลักษณะพิเศษทางภาษาบางประการที่ส่งผลต่อมนทัศน์ที่หลากหลายของคนจีนที่มีต่อ “ไก่” และจะเป็นประโยชน์สำหรับการทำความเข้าใจมนทัศน์ ระบบสังคมและ

วัฒนธรรมของจีน อีกทั้งสามารถนำผลงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาจีนให้ชาวต่างชาติได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษามโนทัศน์ของคนจีนที่มีต่อ “鸡” (jī, ไก่)
2. เพื่อศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางมโนทัศน์ของคนจีนที่มีต่อ “鸡” (jī, ไก่) โดยผ่านการวิเคราะห์เชิงภาษา

3. ขอบเขตข้อมูลและวิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ขอบเขตข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยมีขอบเขตข้อมูล ดังนี้

1) พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 7 《现代汉语词典》第 7 版 (2018) เก็บข้อมูลเฉพาะคำศัพท์ เนื่องจากเป็นพจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน ฉบับล่าสุด มีมาตรฐานและความน่าเชื่อถือทางวิชาการ

2) พจนานุกรมสำนวนจีน ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 2 《成语大词典》第 2 版 (2018) เก็บข้อมูลเฉพาะสำนวนจีน เนื่องจากเป็นพจนานุกรมสำนวนจีน ฉบับล่าสุด รวบรวมสำนวนจีนกว่า 18,000 สำนวน มีมาตรฐานและความน่าเชื่อถือทางวิชาการ

3) พจนานุกรมสำนวนพื้นบ้านจีน 《汉语俗语词典》(2018) เก็บข้อมูลสำนวนพื้นบ้านจีนทั้งหมด เนื่องจากผู้วิจัยต้องการข้อมูลที่ครอบคลุมสำนวนในภาษาจีนทั้งหมด และพจนานุกรมเล่มนี้เป็นพจนานุกรมสำนวนพื้นบ้านจีน ฉบับล่าสุด ซึ่งผลิตโดยสำนักพิมพ์ที่มีมาตรฐานและความน่าเชื่อถือทางวิชาการ

4) พจนานุกรมคำพังเพย สำนวนละท้ายและสำนวนเคยชิน (ฉบับนักเรียน) 《学生歇后语谚语惯用语大词典》(2014) เก็บข้อมูลคำพังเพย สำนวนละท้ายและสำนวนเคยชินทั้งหมด เนื่องจากผู้วิจัยต้องการข้อมูลที่ครอบคลุมสำนวนในภาษาจีนทั้งหมด พจนานุกรมเล่มนี้ครอบคลุมสำนวนกว่า 10,000 สำนวน และเป็นหนังสืออ้างอิงของนักเรียนจีนที่ได้มาตรฐานทางวิชาการ

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

- 1) ศึกษาแนวคิดอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 2) เก็บรวบรวมข้อมูลภาษาที่ใช้คำและสำนวนที่ใช้คำว่า “鸡” (jī, ไก่) จากพจนานุกรมตามขอบเขตการวิจัย

- 3) ใช้แนวคิดอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชานวิเคราะห์มโนทัศน์ของชาวจีนที่มีต่อคำว่า “鸡” (jī, ไก่) ศึกษาความหมายเชิงอารมณ์ และวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางความหมายของมโนทัศน์ดังกล่าวในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมจีน
- 4) สรุปผล และอภิปรายผลการวิจัย

4. ผลการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความหมายเปรียบเทียบของคำว่า “鸡” (jī, ไก่) จากพจนานุกรมภาษาจีน โดยใช้แนวคิดอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เป็นหลัก ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากพจนานุกรมทั้งหมด 4 เล่ม รวบรวมคำศัพท์และสำนวนที่ประกอบด้วยคำว่า “鸡” (jī, ไก่) ได้จำนวนข้อมูลทั้งสิ้น 254 ข้อมูล จากนั้น คัดเลือกข้อมูลที่ใช้ “鸡” (jī, ไก่) ในการเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 40 ข้อมูล แยกออกเป็นคำ จำนวน 6 คำ และสำนวน 34 สำนวน²

สำหรับข้อมูลที่เป็นการสื่อความหมายโดยไม่ได้ใช้วิธีแบบอุปลักษณ์ กล่าวคือ การตีความความหมายต้องอาศัยบริบทแวดล้อม ที่มาหรือการเปรียบเทียบเชิงลึก ผู้รับสารต้องแปลข้อความเพื่อทำความเข้าใจความหมายเปรียบเทียบไม่อยู่ในขอบเขตของงานวิจัยครั้งนี้ เช่น 杀鸡吓猴 (shājī-xiàhóu, เชือดไก่ให้ลิงดู) 落汤鸡 (luòtāngjī, ไก่ตกน้ำแฉก) เปรียบเทียบถึงสภาพร่างกายที่เปียก คล้ายกับสำนวนไทย “ลูกหมาตกน้ำ” หรือ 呆若木鸡 (dāiruòmùjī, นิ่งเหมือนไก่ไม้) บรรยายอาการตกใจกลัวจนตัวแข็งทื่อ สภาพไม่ตอบสนองคล้ายท่อนไม้ เป็นต้น

ผู้วิจัยแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 2 ประเด็น คือ ความหมายเปรียบเทียบเชิงอุปลักษณ์ และความหมายเชิงอารมณ์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ความหมายเปรียบเทียบเชิงอุปลักษณ์

การศึกษาความหมายเปรียบเทียบเชิงอุปลักษณ์ วิเคราะห์ภาษาที่ชาวจีนใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน จะทำให้เข้าใจความคิดและมโนทัศน์ของชาวจีนที่มีต่อคำว่า “鸡” (jī, ไก่) มากยิ่งขึ้น หลังจากวิเคราะห์ความหมายเปรียบเทียบของคำและสำนวนเหล่านี้พบว่า ความหมายเปรียบเทียบของ “鸡” (jī, ไก่) เกิดจากความหมายประจำรูปของไก่ เช่น ชนิด เพศ ขนาด อวัยวะของไก่ ลักษณะนิสัยและพฤติกรรม ซึ่งมนุษย์สังเกตเห็นได้ในชีวิตประจำวันมาสื่อความหมายเปรียบเทียบ จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจำแนกกลุ่มความหมายเปรียบเทียบได้ ออกเป็น 2 กลุ่มความหมาย คือ [มนุษย์เป็นไก่] และ [สิ่งไม่มีชีวิตเป็นไก่] โดยมีรายละเอียด

² คำว่า “สำนวน” ที่ผู้วิจัยระบุในงานวิจัยชิ้นนี้ หมายถึง วลีที่มีความหมายเชิงสำนวน ซึ่งหมายรวมถึง สำนวนอุปมา (成语) คำพังเพย (谚语) สำนวนละท้าย (歇后语) และสำนวนเคยชิน (惯用语) โดยการแปลชื่อเรียกสำนวนต่าง ๆ ในภาษาจีน อ้างอิงจาก ถาวร สิกขโกศล (2560, น. 111-117)

ดังต่อไปนี้

4.1.1 กลุ่มความหมายอุปลักษณ์ [มนุษย์เป็นไก่]

เมื่อจำแนกตามรายละเอียดแล้วสามารถแยกเป็นวงความหมายย่อยได้เป็น 3 ประเภท คือ คน คุณลักษณะ และการกระทำของมนุษย์ ดังนี้

1) คน

หมายถึง มนุษย์ ผู้วิจัยจัดกลุ่มความสัมพันธ์ทางความหมายที่เกี่ยวข้องในหมวดนี้ แบ่งออกเป็น ผู้ชาย โสเภณี ข้าราชการ คนปกติ คนที่ไม่มีฐานะทางสังคม คนที่ไม่มีความสามารถ

(1) ผู้ชาย

“鸡” (jī, ไก่) ที่พบในสำนวน 嫁鸡随鸡 (jià jī suí jī) และ 嫁鸡随鸡, 嫁狗随狗, 嫁给扁担抱着走 (jià jī suí jī, jià gǒu suí gǒu, jià gēi biāndān bào zhe zǒu) หมายถึง “ผู้ชาย” สำนวนนี้หากแปลตรงตัวจะหมายถึง “แต่งงานกับไก่ก็ต้องตามไก่ แต่งงานกับสุนัขก็ต้องตามสุนัข” สื่อความหมายเปรียบเทียบกับผู้หญิงที่แต่งงานแล้วว่า ต้องใช้ชีวิตคู่กับสามี ไม่ว่าสามีจะดีหรือเลว จะมีหรือจนก็ต้องอยู่เคียงคู่ต่อไป การถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทางไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
● 鸡 (jī, ไก่)	⇒	● ผู้ชาย
เป็นสิ่งมีชีวิต	⇒	เป็นสิ่งมีชีวิต
เป็นสัตว์ที่มีระบบสืบพันธุ์	⇒	สามารถดำรงชีวิตเป็นคู่และ
พบได้ทั่วไปทุกครัวเรือน	⇒	สืบพันธุ์ได้

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากนำคุณสมบัติของ “ไก่” ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตที่พบเห็นได้ทั่วไปทุกครัวเรือนและเป็นสัตว์ที่สามารถสืบพันธุ์ได้ จึงนำมาเปรียบเทียบใช้สื่อถึงผู้ชาย

(2) โสเภณี

“鸡” (jī, ไก่) ที่พบในคำศัพท์ 野鸡 (yě jī, ไก่ป่า) สื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์ หมายถึง “โสเภณี” เนื่องจากลักษณะภายนอกของไก่ป่าจะมีสีสันสวยงามกว่าไก่บ้าน ทั้งสีตา ขาว เหลือง แดง น้ำตาล เขียว เป็นต้น หัวเขียด หางงอนสวย และมีพฤติกรรมการหากินทั่วไปในป่า วิ่งเร็ว กระโดดและบินระยะไกลได้ ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง ตอนกลางคืนนอนพักง่าย ๆ บริเวณกิ่งไม้หรือรังของมัน (Yu Haiguang, 2009, p. 66)

การถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
<ul style="list-style-type: none"> • 野鸡 (yějī, ไก่ป่า) รูปลักษณะภายนอกสีส้มสวยงาม พฤติกรรมหากินทั่วไป ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง	⇒ ⇒ ⇒ ⇒	<ul style="list-style-type: none"> • โสเภณี ผู้หญิงที่แต่งตัวสีส้มสวยงาม ทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพ เดินไปมาอยู่ข้างถนนเพื่อเรียกแขก ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากนำคุณสมบัติของ “ไก่ป่า” มาใช้เปรียบกับโสเภณี เนื่องจากการแต่งกายของโสเภณีสีส้มสวยงาม แต่งหน้าเพื่อดึงดูดสายตาของลูกค้า ใช้ชีวิตตอนกลางคืนหาเลี้ยงชีพ อยู่ไม่เป็นหลักแหล่ง มักอยู่ข้างถนนหรือโรงน้ำชาเพื่อเรียกแขกมาใช้บริการ

(3) ข้าราชการ

“鸡” (jī, ไก่) ที่พบในสำนวนละท้าย³ 公鸡戴帽子——官上加官 (guānjī dài màozi —— guān shàng jiā guān (guān)) และ 鸡戴帽子——官 (guān) 上加(冠) (jī dài màozi —— guān (guān) shàng jiā guān (guān)) สื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์ หมายถึง “ข้าราชการ”

สำนวนละท้ายนี้เป็นการสร้างคำทายโดยประโยคแรกสร้างปริศนาโดยใช้รูปลักษณะภายนอกของไก่ตัวผู้เปรียบเทียบกับข้าราชการ คำว่า 公鸡 (gōngjī) หมายถึง ไก่ตัวผู้ และ 鸡 (jī) ในสำนวนนี้ก็หมายถึงไก่ตัวผู้เช่นกัน เนื่องจากไก่ตัวผู้มีลักษณะที่แตกต่างจากไก่ตัวเมีย ตรงที่บนหัวมีหงอนไก่สีแดงขนาดใหญ่ ใช้ลักษณะของหงอนไก่เปรียบเทียบเหมือนหมวกของข้าราชการในอดีต

ประโยคที่สองใช้วิธีการเล่นคำพ้องเสียงระหว่างคำว่า 官 (guān, ข้าราชการ) กับ คำว่า 冠 (guān) โดยเสียง 冠 (guān) พยางค์แรกหมายถึง 鸡冠 (jīguān, หงอนไก่) และ 冠 (guān) พยางค์ที่สองหมายถึง 帽子 (mào-zì, หมวก) ดังนั้นจึงเป็นคำทายของประโยคแรกที่ว่า “ไก่ตัวผู้สวมหมวก” ความหมายรวมของสำนวนละท้ายนี้รวมแล้วจึงหมายถึงตำแหน่งของข้าราชการที่ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง และ “鸡” (jī, ไก่) ใช้สื่อความหมายถึง “ข้าราชการ” การ

³ 歇后语 แปลว่าสำนวนตัดท้ายหรือสำนวนละท้าย เป็นสำนวนจีนรูปแบบหนึ่ง โดยแบ่งเป็นสองส่วน ประโยคหน้าเป็นปริศนา และประโยคหลังเป็นคำทาย โดยปกติจะพูดแค่ประโยคแรกที่เป็นปริศนา รวมกันแล้วสื่อความหมายเชิงอุปมาอุปไมย ผู้ฟังจะเข้าใจประโยคหลังที่เป็นความหมายหลักของสำนวนเอง (ถาวร สิกขโกศล, 2560, น. 113)

ถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมาย
 ปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
<ul style="list-style-type: none"> • 公鸡 (gōngjī, ไก่ตัวผู้) • 鸡 (jī, ไก่) 	⇒	<ul style="list-style-type: none"> • ข้าราชการ
รูปลักษณะภายนอกของไก่ตัวผู้ มีหงอนไก่	⇒	เครื่องแต่งกายของข้าราชการจีน ในอดีตมีหมวกเพื่อบอกตำแหน่ง

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากนำคุณสมบัติที่เป็นรูปลักษณะ
 ภายนอกของไก่ตัวผู้ซึ่งมีหงอนไก่ ลักษณะคล้ายกับหมวกของขุนนางในอดีต ในสำนวนนี้ “鸡”
 (jī, ไก่) จึงใช้สื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์ หมายถึง “ข้าราชการ”

(4) คนปกติ

“鸡” (jī, ไก่) ที่สื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์ถึงมนุษย์ พบว่าหมายถึง “คนปกติ”
 มีสัดส่วนจำนวนมากที่สุด โดยปรากฏในสำนวน 鹤立鸡群 (hèlìjīqún, นกกระเรียนในฝูงไก่)
 白鹤站在鸡群里——突出 (báihè zhàn zài jīqún lǐ —— tūchū, นกกระเรียนขาวยืนในฝูง
 ไก่—โดดเด่น) 鸡群里的鹤——出类拔萃 (jīqún lǐ de hè —— chūlèi-báocuì, นกกระเรียน
 ในฝูงไก่——โดดเด่นกว่าผู้อื่น) 凤凰落架不如鸡 (fènghuáng luò jià bùrú jī, หงส์ตกจากที่
 สูง จะตกรรรมยังสู้ไก่ไม่ได้) 拔了毛的凤凰不如鸡 (bá le máo de fènghuáng bùrú jī, หงส์
 ที่ไร้ขน จะตกรรรมยังสู้ไก่ไม่ได้) และ 鸡儿不吃无工之食 (jī ér bù chī wú gōng zhī shí, ไก่
 ไม่กินอาหารโดยไม่ทำงาน)

คำว่า “鸡” (jī, ไก่) ในสำนวนข้างต้นมีความหมายประจำรูปหมายถึง “ไก่” ลักษณะ
 การถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวง
 ความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
<ul style="list-style-type: none"> • 鸡 (jī, ไก่) 	⇒	<ul style="list-style-type: none"> • คนปกติ
เป็นสิ่งมีชีวิต	⇒	เป็นสิ่งมีชีวิต
เป็นสัตว์ที่พบได้ทั่วไปจำนวนมาก	⇒	คนปกติ พบเห็นได้ทั่วไป
ประโยชน์และความสวยงาม	⇒	ไม่มีทรัพย์สินเงินทองหรือ
ไม่โดดเด่น	⇒	ความสามารถที่โดดเด่น

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากนำคุณสมบัติของ “ไก่” ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตที่พบเห็นได้ทั่วไปในประเทศจีน และเป็นสัตว์ที่เลี้ยงไว้เป็นอาหาร ไม่ได้มีความสวยงามหรือได้รับการยกย่องเหมือนสัตว์ปีกชนิดอื่น ๆ มาใช้ในความหมายเชิงอุปลักษณ์สื่อถึง “คนปกติ” และใช้คำว่า 鹤 (hè, นกกระเรียน) และ 凤凰 (fènghuáng, หงส์) มาใช้ในความหมายเชิงอุปลักษณ์หมายถึง “บุคคลที่มีความสามารถโดดเด่น”

(5) คนที่ไม่มีฐานะทางสังคม

鸡毛 (jīmáo, ขนไก่) ที่พบในสำนวนละท้าย 鸡毛过大秤——没有分量 (jīmáo guò dàchèng —— méiyǒu fènliàng, ขนไก่ขึ้นชั่งน้ำหนัก ไม่มีน้ำหนัก) เป็นการสร้างปริศนาโดยใช้คุณสมบัติประจำตัวของ “ขนไก่” ซึ่งไม่มีน้ำหนัก ไม่มีประโยชน์ ไม่มีราคาเหมือนชนิดอื่นมาสื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์ หมายถึง “คนที่ไม่มีฐานะทางสังคม”

ลักษณะการถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
<ul style="list-style-type: none"> • 鸡毛 (jīmáo, ขนไก่) น้ำหนักเบา ไม่มีประโยชน์ ไม่มีราคา 	⇒ ⇒ ⇒	<ul style="list-style-type: none"> • คนที่ไม่มีฐานะทางสังคม ไม่ได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่า เนื่องจากไม่มีผลประโยชน์ และไม่มีคุณค่า

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากมีคุณสมบัติร่วมกัน เนื่องจากคนที่ไม่มีฐานะทางสังคม ถูกมองว่าไม่มีผลประโยชน์ในการคบค้าทำธุรกิจ

(6) คนที่ไม่มีความสามารถ

鸡毛 (jīmáo, ขนไก่) ที่พบในคำพังเพย 鸡毛飞不上天 (jīmáo fēi bù shàng tiān, ขนไก่ลอยขึ้นสู่ท้องฟ้าไม่ได้) สื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์ หมายถึง “คนที่ไม่มีความสามารถ”

ลักษณะการถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
<ul style="list-style-type: none"> • 鸡毛 (jīmáo, ขนไก่) น้ำหนักเบาแต่ลอยไม่ได้ 	⇒ ⇒ ⇒	<ul style="list-style-type: none"> • คนที่ไม่มีความสามารถ ไม่ได้ความรู้และความสามารถที่จะทำเรื่องต่าง ๆ ให้สำเร็จได้

คำพังเพยนี้เป็นการนำความหมายประจำรูปของ “ชนไก่” ซึ่งถึงแม้จะนำหน้าไก่แต่ไม่สามารถลอยขึ้นสู่ท้องฟ้าได้ มาเปรียบเทียบกับ “คนที่ไม่มีความสามารถ” เนื่องจากมีคุณสมบัติร่วมกัน คือ ไม่มีความสามารถทำเรื่องสำคัญใด ๆ ให้สำเร็จได้

2) คุณลักษณะของมนุษย์

คุณลักษณะของมนุษย์ที่ผู้วิจัยแบ่งประเภท ได้แก่ ลักษณะประจำตัวมนุษย์ เช่น ขยัน อ่อนแอ ชี้ชลาด ใจแคบ เป็นต้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า “鷄” (jī, ไก่) มีความหมายเปรียบเทียบกับคุณลักษณะของมนุษย์ทั้งหมด 5 ประเภท ดังต่อไปนี้

(1) อ่อนแอ

“鷄” (jī, ไก่) ที่พบในสำนวนเคยชิน⁴ 老鹰捉小鸡 (lǎoyīng zhuō xiǎojī) แปลตรงตัวจะมีความหมายว่า “นกอินทรีจับลูกไก่” แต่ใช้สื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์ หมายถึง ลักษณะความอ่อนแอของมนุษย์ โดยสำนวนเคยชินนี้เปรียบเทียบกับการโจมตีอย่างรวดเร็วโดยฝ่ายที่แข็งแกร่งกว่า ทำให้อีกฝ่ายหลีกเลี่ยงอย่างยากลำบาก

ลักษณะการถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทางไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
● 小鸡 (xiǎojī, ลูกไก่) ตัวเล็กมาก ไม่แข็งแรง	⇒	● ความอ่อนแอของมนุษย์ มีกำลังน้อย ไม่แข็งแรง ไม่เข้มแข็ง
	⇒	ไม่มีทางสู้
ต้องมีแม่ไก่ดูแล หหาอาหารเองไม่ได้	⇒	มีคนดูแล ช่วยเหลือตนเองไม่ได้

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากการนำคุณสมบัติของลูกไก่ซึ่งมีขนาดเล็ก ไม่แข็งแรง หหาอาหารด้วยตัวเองไม่ได้ มาใช้สื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์สื่อถึงความอ่อนแอของมนุษย์ เพราะมีคุณสมบัติคล้ายกัน ความอ่อนแอของมนุษย์เกิดจากการที่มีกำลังน้อยกว่า ไม่แข็งแรง หรือไม่สามรถต่อสู้กับอีกฝ่ายที่แข็งแกร่งกว่าได้ ในสำนวนเคยชินนี้ใช้ 老鹰 (lǎoyīng, นกอินทรี) ซึ่งจัดเป็นนกกล้าหาญขนาดใหญ่ มีโครงสร้างร่างกายแข็งแรง สายตาคม บินเร็ว โจมตีได้อย่างแม่นยำมาสื่อถึง “ผู้ล่า”

⁴ 惯用语 เป็นสำนวนที่เกิดจากภาษาพูดของชาวบ้านก่อน ต่อมาจึงใช้อย่างแพร่หลายในภาษาเขียนด้วย ตามรูปศัพท์ แปลว่า “ถ้อยคำที่ใช้จนชิน” จึงอาจแปลว่า “สำนวนเคยชิน” (ถาวร สิกขโกศล, 2560, น. 111)

(2) ขี้ขลาด

“鸡” (jī, ไก่) ที่พบในคำศัพท์ 草鸡 (cǎojī, ไก่ป่า) สื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์ หมายถึง “ความขี้ขลาดของมนุษย์” ลักษณะการถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทาง ความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
<ul style="list-style-type: none"> • 草鸡 (cǎojī, ไก่ป่า) พฤติกรรมแบบอยู่เป็นกลุ่ม ตั้งแต่ ออกจากไข่จะวิ่งเข้าหาฝูง เมื่อ พลัดหลงจากฝูงจะร้องไม่หยุด เมื่อมีเสียงดัง สิ่งแปลกปลอมเข้า มาใกล้ จะตกใจกลัว ร้องและ กระโดดบินหนี	⇒	<ul style="list-style-type: none"> • ความขี้ขลาดของมนุษย์ ขี้ขลาด มีพฤติกรรมการอยู่เป็นกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
	⇒	พฤติกรรมหลีกเลี่ยงสิ่งที่น่าจะ ทำให้เกิดอันตรายต่อตนเอง

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง นำคุณสมบัติของ 草鸡 (cǎojī, ไก่ป่า) ซึ่งมีพฤติกรรมอยู่เป็นกลุ่ม เมื่อพลัดหลงจากฝูงหรือหากมีเสียงดังและอันตรายจะตกใจกลัวบินหนี เป็นลักษณะพฤติกรรมซึ่งสามารถเชื่อมโยงความหมายเชิงอุปลักษณ์กับ “ความขี้ขลาดของมนุษย์” ไม่กล้าเผชิญกับอันตราย

(3) ขี้เหนียว

“鸡” (jī, ไก่) ที่พบในคำศัพท์ 瓷公鸡 (cígōngjī, ไก่ตัวผู้เซรามิก) และ 铁公鸡 (tiěgōngjī, ไก่ตัวผู้เหล็ก) สื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์ หมายถึง “ความขี้เหนียวของมนุษย์” ลักษณะการถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
<ul style="list-style-type: none"> • 瓷公鸡 (cígōngjī, ไก่ตัวผู้เซรามิก) • 铁公鸡 (tiěgōngjī, ไก่ตัวผู้เหล็ก) คุณสมบัติของเซรามิกและเหล็กที่ แข็งและเหนียว	⇒	<ul style="list-style-type: none"> • ความขี้เหนียวของมนุษย์ ไม่ยอมจ่ายเงินแม้เป็นจำนวน เล็กน้อย
รูปปั้นหรือเหล็กรูปไก่ มีรูปลักษณ์ ภายนอกเหมือนไก่ มีปีกและขน แต่ไม่สามารถถอนขนได้	⇒	ไม่ยอมเสียผลประโยชน์ของตน

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากนำคุณสมบัติของ 瓷公鸡 (cígōngjī, ไก่ตัวผู้เซรามิก) และ 铁公鸡 (tiěgōngjī, ไก่ตัวผู้เหล็ก) ซึ่งมีรูปลักษณ์ภายนอกเหมือนไก่ มีปีกมีขน แต่ไม่สามารถถอนขนได้ มาเชื่อมโยงสื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์กับ “ความขี้เหนียวของมนุษย์” ไม่ยอมจ่ายเงินแม้เป็นจำนวนเพียงเล็กน้อย เหมือนกับไก่ที่ไม่ยอมเสียขนสักเส้น เป็นต้น

(4) ใจแคบ

“鸡” (jī, ไก่) ที่พบในสำนวน 鼠肚鸡肠 (shǔdù-jīcháng) และ 小肚鸡肠 (xiǎodù-jīcháng) สื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์ หมายถึง “ความใจแคบของมนุษย์” ลักษณะการถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
<ul style="list-style-type: none"> • 鸡肠 (jīcháng, ไส้ไก่) ส่วนของทางเดินอาหารเป็นท่อยาวขดไปขดมาอยู่ในช่องท้อง มีขนาดเล็ก	⇒	<ul style="list-style-type: none"> • ความใจแคบของมนุษย์ มองภาพจิตใจว่ามีขนาดเล็ก มีเพียงผลประโยชน์ของตนเอง ไม่คิดเอื้อเพื่อผู้อื่น

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากนำคุณสมบัติของ 鸡肠 (jīcháng, ไส้ไก่) ซึ่งเป็นอวัยวะอยู่ในร่างกายมนุษย์ มีขนาดเล็กไม่สามารถบรรจุอะไรได้มาก มาเชื่อมโยงสื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์กับ “ความใจแคบของมนุษย์” ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่อยู่ในตัวบุคคล ไม่คิดเอื้อเพื่อผู้อื่น คิดถึงเพียงเรื่องของตนเองและผลประโยชน์ของตนเองเท่านั้น

(5) ขยัน

“鸡” (jī, ไก่) ที่พบในสำนวน 鸡鸣而起 (jīmíng' érqǐ) และ 闻鸡起舞 (wénjīqǐwǔ) สื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์ หมายถึง “ความขยันของมนุษย์” ลักษณะการถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
<ul style="list-style-type: none"> • 鸡鸣 (jī míng, ไก่ขัน) • 闻鸡 (wén jī, ได้ยินเสียงไก่ขัน) 	⇒	• ความขยันของมนุษย์
ไก่ขันบอกเวลายามเช้าเป็นประจำทุกวัน	⇒	มนุษย์มีความมุ่งมั่น ขยันทำงานของตนเอง ไม่ปล่อยปละละเลย เพื่อให้ประสบความสำเร็จ
ขยันและตรงต่อเวลา เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของตน	⇒	ทำหรือประพฤติเป็นปกติสม่ำเสมอ ไม่เกียจคร้าน

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากนำคุณสมบัติของพฤติกรรมของไก่ซึ่งขันบอกเวลาเป็นประจำทุกเช้ามาเชื่อมโยงสื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์กับ “ความขยันของมนุษย์” คนที่ขยันจะตื่นแต่เช้าเพื่อทำมาหากิน รู้จักการบริหารเวลา ไม่เกียจคร้าน เพื่อเดินทางไปสู่ความสำเร็จ และพฤติกรรมนี้จะทำในลักษณะที่สม่ำเสมอเหมือนไก่ที่ขันทุกวันตอนเช้า พฤติกรรมการขันยามเช้าของไก่ทำให้คนจีนโบราณยกย่อง “ไก่” ว่าเป็นสัตว์ที่มีสัตยธรรม (信德) เนื่องจากชาวจีนเห็นว่าไก่คอยเฝ้าขันบอกเวลาทุกเช้าไม่เคยขาด จึงนับได้ว่ามีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ มีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้

3) การกระทำของมนุษย์

“鸡” (jī, ไก่) ที่พบในสำนวน 斗鸡走狗 (dòujī-zǒugǒu) และ 斗鸡走马 (dòujī-zǒumǎ) เล่นไก่ชนและไล่สุนัข ใช้เปรียบเทียบกับคนที่ไม่ทำงาน ไม่มีแก่นสาร ไร้สาระสื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์ หมายถึง “การกระทำที่ไร้แก่นสาร” ลักษณะการถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
<ul style="list-style-type: none"> • 斗鸡 (dòu jī, การละเล่นไก่ชน) 	⇒	• การกระทำที่ไร้แก่นสารของมนุษย์
เป็นกิจกรรมยามว่างของคนจีน	⇒	กระทำสิ่งที่ไม่มีความหมาย เพื่อความ
การเล่นพนัน	⇒	เพลิดเพลิน ไม่ก่อประโยชน์

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากนำคุณสมบัติของ “斗鸡” (dòu jī, การละเล่นไก่ชน) มาเชื่อมโยงสื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์กับการกระทำที่ไร้แก่นสาร และไม่ก่อประโยชน์ของมนุษย์ เนื่องจากการละเล่นไก่ชนเป็นกิจกรรมยามว่างที่นิยมในสังคม

ชาวจีนมายาวนาน นอกจากเป็นการละเล่นเพื่อความเพลิดเพลินแล้ว ในขณะเดียวกันก็ถูกมองในแง่ลบ เนื่องจากคนจำนวนมากเห็นว่าเป็นการละเล่นที่โหดร้ายทารุณต่อสัตว์ ประกอบกับไก่ชนถูกใช้เป็นเครื่องมือในการพนันขั้นต่อ จึงนำมาเปรียบเทียบกับกรกระทำของที่ไม่ก่อประโยชน์และไร้แก่นสารของมนุษย์

4.1.2 กลุ่มความหมายอุปลักษณ์ [สิ่งไม่มีชีวิตเป็นไก่]

จากการวิเคราะห์ความหมายพบว่า “鸡” (jī, ไก่) ซึ่งเป็นวงความหมายต้นทาง (Source domain) สื่อความหมายเปรียบเทียบกับไปยังวงความหมายปลายทาง (Target domain) ที่เป็น “สิ่งไม่มีชีวิต” มีจำนวนทั้งสิ้น 17 ข้อมูล เมื่อจำแนกตามรายละเอียดแล้ว สามารถแยกเป็นวงความหมายย่อยได้เป็น 2 ประเภท คือ สิ่งของ และสถานที่ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) สิ่งของ

(1) สิ่งของที่ไม่มีคุณค่า ไม่มีความหมาย

“鸡” (jī, ไก่) ที่พบในคำศัพท์ จำนวน 1 คำ คือ 鸡肋 (jīlèi, ซี่โครงไก่) และสำนวนจำนวน 4 สำนวน คือ 吃鸡肋 (chī jīlèi) 曹操吃鸡肋——食之无味，弃之可惜 (Cáo Cāo chī jīlèi——shí zhī wúwèi qì zhī kěxī) 陶犬瓦鸡 (táoquǎn-wǎjī) และ 鸡毛与蒜皮——没多少斤两 (jīmáo yǔ suànpí——méi duōshao jīnliǎng) สื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์หมายถึง “สิ่งของที่ไม่มีคุณค่า ไม่มีความหมาย”

คำศัพท์ 鸡肋 (jīlèi) สำนวนเคยชิน 吃鸡肋 (chī jīlèi) และสำนวนละท้าย 曹操吃鸡肋——食之无味，弃之可惜 (Cáo Cāo chī jīlèi ——shí zhī wúwèi qì zhī kěxī) ใช้สื่อความหมายเปรียบเทียบกับถึงการทำให้สิ่งไม่มีคุณค่า ไม่มีความหมาย เหมือนกับการกินกระดูกส่วนซี่โครงของไก่ เพราะว่าเนื้อไม่เยอะ แต่โยนทิ้งก็เสียดาย ดังนั้นทั้ง 3 ข้อมูลข้างต้น มีวงความหมายต้นทางเดียวกัน คือ 鸡肋 (jīlèi, ซี่โครงไก่) ลักษณะการถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
• 鸡肋 (jīlèi, ซี่โครงไก่)	⇒	• สิ่งของที่ไม่มีคุณค่า ไม่มีความหมาย
มีเนื้อน้อย กระดูกเยอะ	⇒	สิ่งที่ใช้ประโยชน์ได้มีจำนวนน้อย ปัญหาเยอะ
นำมาประกอบอาหารได้น้อย ไม่อร่อย	⇒	ใช้ประโยชน์ได้น้อย

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากนำคุณสมบัติของ 鸡肋 (jīlèi, ซีโครงไก่) ซึ่งเป็นส่วนติดกระดูกของไก่ มีเนื้อน้อย ไม่นิยมนำมาประกอบอาหาร มาเชื่อมโยงสื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์กับ “สิ่งของที่ไม่มีคุณค่า ไม่มีความหมาย” เนื่องจากมีคุณสมบัติร่วมกัน คือ ใช้ประโยชน์ได้น้อย และไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้

ในลำดับถัดไป คือ สำนวน 陶犬瓦鸡 (táoquǎn-wǎjī) หมายถึง “ไก่และสุนัขที่ทำมาจากดิน” เปรียบเทียบถึงสิ่งที่ไม่มีคุณค่า ถึงแม้รูปลักษณ์ภายนอกเหมือนกัน แต่ไม่มีความสามารถเหมือนของจริง ลักษณะการถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
• 瓦鸡 (wǎjī, ไก่กระเบื้อง) ไม่มีชีวิต ไม่มีความสามารถเหมือนที่ ไก่จริงทำได้	⇒	• สิ่งของที่ไม่มีคุณค่า ไม่มีความหมาย ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้จริง

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากนำคุณสมบัติของ 瓦鸡 (wǎjī, ไก่กระเบื้อง) ซึ่งเป็นสิ่งของใช้ตกแต่งห้อง ไม่มีประโยชน์อื่น และไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เหมือนไก่จริงมาเชื่อมโยงสื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์กับ “สิ่งของที่ไม่มีคุณค่า ไม่มีความหมาย” เนื่องจากมีคุณสมบัติร่วมกัน คือ ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้จริง

ในลำดับสุดท้าย คือ สำนวนละท้าย 鸡毛与蒜皮——没多少斤两 (jīmáo yǔ suànpí——méi duōshǎo jīnliǎng, ขนไก่กับเปลือกกระเทียม ไม่มีน้ำหนัก) เปรียบเทียบถึงตำแหน่งทางสังคมไม่สูง หรือสิ่งของที่ไม่ค่อยมีคุณค่า 鸡毛 (jīmáo) ตามความหมายประจำรูป หมายถึง “ขนไก่” ลักษณะการถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
• 鸡毛 (jīmáo, ขนไก่) น้ำหนักเบา ไม่มีราคา	⇒	• สิ่งของที่ไม่มีคุณค่า ไม่มีความหมาย ไม่มีราคา ไม่มีคุณค่า

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากนำคุณสมบัติของ 鸡毛 (jīmáo, ขนไก่) ซึ่งมีน้ำหนักเบา ไม่มีราคา มาเชื่อมโยงสื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์กับ “สิ่งของที่ไม่มีคุณค่า ไม่มีความหมาย” เนื่องจากมีคุณสมบัติร่วมกัน คือ ไม่มีราคา ไม่มีคุณค่า

(2) สิ่งของและเรื่องราวที่ไม่สำคัญ

“鸡” (jī, ไก่) ที่พบในสำนวน 6 สำนวน คือ 割鸡焉用牛刀 (gē jī yān yòng niúdāo) 杀鸡焉用牛刀 (shā jī yān yòng niúdāo) 牛刀割鸡 (niúdāogējī) 杀鸡用牛刀——小题大做 (shā jī yòng niú dāo ——xiǎotí-dàzuò) 牛鼎烹鸡 (niúdǐngpēngjī) และ 鸡毛蒜皮 (jīmáo-suànpí) สื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์ หมายถึง “สิ่งของและเรื่องราวที่ไม่สำคัญ”

สำนวน 割鸡焉用牛刀 (gē jī yān yòng niúdāo) 杀鸡焉用牛刀 (shā jī yān yòng niúdāo) 牛刀割鸡 (niúdāogējī) 杀鸡用牛刀——小题大做 (shā jī yòng niú dāo ——xiǎotí-dàzuò) หมายถึง การฆ่าไก่ทำไมต้องใช้มีดฆ่าวัว เปรียบเทียบการทำเรื่องเล็ก ๆ ที่ไม่สำคัญ ไม่จำเป็นต้องทุ่มเทแรงกายและกำลังคนจำนวนมาก ทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่ และสำนวน 牛鼎烹鸡 (niúdǐngpēngjī) หมายถึงการใช้ภาชนะที่ใส่วัวมาต้มไก่ เปรียบถึงการใช้ของไม่เหมาะสม เอาของดีไปใช้กับสิ่งที่ไม่สำคัญ ไม่มีประโยชน์ จากข้อมูลสำนวนทั้ง 5 สำนวน จะเห็นได้ว่าใช้คำว่า “鸡” (jī, ไก่) ซึ่งเป็นสัตว์เล็ก เปรียบเทียบกับ “牛” (niú, วัว) ซึ่งเป็นสัตว์ขนาดใหญ่ ใช้ประโยชน์ได้มาก ทำให้เห็นภาพการเปรียบเทียบของสัตว์ 2 ชนิดได้ชัดเจน ลักษณะการถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
<ul style="list-style-type: none"> 鸡 (jī, ไก่) สัตว์ขนาดเล็ก พบเห็นได้ทั่วไป มีจำนวนมาก	⇒	<ul style="list-style-type: none"> สิ่งของและเรื่องราวที่ไม่สำคัญ เป็นสิ่งที่มีจำนวนมาก ไม่ก่อประโยชน์

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากนำคุณสมบัติของ “鸡” (jī, ไก่) ซึ่งมีขนาดเล็ก มีจำนวนมาก มาเชื่อมโยงสื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์กับ “สิ่งของและเรื่องราวที่ไม่สำคัญ” เนื่องจากมีคุณสมบัติร่วมกัน คือ เป็นสิ่งที่มีจำนวนมาก ไม่ก่อประโยชน์ จึงไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ดี ๆ ก็สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้

สำนวน 鸡毛蒜皮 (jīmáo-suànpí) หมายถึง เรื่องราวหยาบหยาบเล็กน้อย ๆ ที่ไม่สำคัญ 鸡毛 (jīmáo) ตามความหมายประจำรูปหมายถึง “ขนไก่” ลักษณะการถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
• 鸡毛 (jīmáo, ขนไก่) น้ำหนักเบา ขนาดเล็ก	⇒ ⇒ ⇒	• สิ่งของและเรื่องราวที่ไม่สำคัญ ไม่ก่อประโยชน์

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากนำคุณสมบัติของ 鸡毛 (jīmáo, ขนไก่) ซึ่งมีน้ำหนักเบา ขนาดเล็ก มาเชื่อมโยงสื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์กับ “สิ่งของและเรื่องราวที่ไม่สำคัญ” เนื่องจากมีคุณสมบัติร่วมกัน ในมุมมองของคน สิ่งของขนาดเล็กมักไม่ก่อประโยชน์ จึงไม่ให้คุณค่าและถูกตีความว่าไม่สำคัญ

(3) สิ่งของผิดกฎหมาย

คำว่า 野鸡 (yějī, ไก่ป่า) สื่อความหมายอุปลักษณ์หมายถึง “ของที่ดำเนินการอย่างผิดกฎหมาย สิ่งของผิดกฎหมาย” ลักษณะการถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
• 野鸡 (yějī, ไก่ป่า) พฤติกรรมหากินทั่วไป ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง	⇒ ⇒ ⇒	• สิ่งของผิดกฎหมาย พฤติกรรมหาเลี้ยงชีพ หาต้นตอไม่ได้ ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ไม่มีหลักกฎหมายอ้างอิง

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากนำคุณสมบัติของ 野鸡 (yějī, ไก่ป่า) ซึ่งมีพฤติกรรมหากินไม่เป็นหลักแหล่ง หากินทั่วไป ชาวจีนจึงนำมาใช้เปรียบกับสิ่งของผิดกฎหมายซึ่งหาต้นตอแหล่งที่มาไม่ได้ ไม่มีกฎหมายอ้างอิง

(4) สิ่งของธรรมดา ไม่ได้โดดเด่น

สำนวน 家鸡野鹜 (jiājī-yěwù) เปรียบเทียบวิธีการเขียนพู่กันที่แตกต่างกัน ปัจจุบันใช้เปรียบเทียบกับมนุษย์ที่ชอบอะไรแปลกใหม่ ไม่ชอบสิ่งของธรรมดาทั่วไป สำนวนนี้ใช้ 家鸡 (jiājī, ไก่บ้าน) มาคู่กับคำว่า 野鹜 (yěwù, เป็ดป่า) เปรียบเทียบถึงสิ่งของ 2 สิ่งที่แตกต่างกัน และใช้ “ไก่บ้าน” เปรียบกับสิ่งของธรรมดาทั่วไป ลักษณะการถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
<ul style="list-style-type: none"> • 家鸡 (jiājī, ไก่บ้าน) 	⇒	<ul style="list-style-type: none"> • สิ่งของธรรมดาทั่วไป
สัตว์เลี้ยงของมนุษย์	⇒	มนุษย์รู้สึกคุ้นเคย ไม่รู้สึกแปลกใหม่

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากนำคุณสมบัติของ 家鸡 (jiājī, ไก่บ้าน) ซึ่งเป็นสัตว์เลี้ยงของมนุษย์ พบเห็นได้ทั่วไป มาเชื่อมโยงสื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์กับ “สิ่งของธรรมดาทั่วไป” เนื่องจากมีคุณสมบัติร่วมกัน คือ เป็นสิ่งของธรรมดาที่มนุษย์คุ้นเคย ไม่รู้สึกแปลกใหม่เมื่อพบเห็น

(5) คำพูดหรือข้อความที่มีคุณค่า

鸡汤 (jītāng) หมายความว่า “คำพูด ข้อความที่อบอุ่นอ่อนโยน เต็มไปด้วยพลังงานเชิงบวก” คำว่า 鸡汤 (jītāng) ตามความหมายประจำรูปหมายถึง “ซุปไก่” นำมาใช้สื่อความหมายอุปลักษณ์เปรียบกับข้อความหรือคำพูดที่เสริมสร้างพลังงานดี ๆ ลักษณะการถ่ายโยงความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
<ul style="list-style-type: none"> • 鸡汤 (jītāng, ซุปไก่) 	⇒	<ul style="list-style-type: none"> • คำพูดหรือข้อความที่มีคุณค่า
มีประโยชน์ต่อร่างกาย	⇒	เป็นสิ่งที่มีความประโยชน์
บำรุงร่างกาย	⇒	สร้างพลังงานเชิงบวก
ใช้บริโภค	⇒	มนุษย์บริโภคด้วยการอ่านหรือฟัง

การถ่ายโยงความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากนำคุณสมบัติของ 鸡汤 (jītāng, ซุปไก่) ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์บริโภค เป็นสิ่งที่มีความประโยชน์ บำรุงร่างกาย มาเชื่อมโยงสื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์กับ “คำพูดหรือข้อความที่มีคุณค่า” เนื่องจากมีคุณสมบัติร่วมกัน คือ เป็นสิ่งที่มีความประโยชน์ต่อร่างกาย มนุษย์บริโภคแล้วสามารถบำรุงร่างกาย และสร้างแรงใจพลังใจได้

2) สถานที่

“鸡” (jī, ไก่) ที่พบในสำนวน 3 สำนวน คือ 鸡口牛后 (jīkǒu-niúhòu) 宁为鸡口, 无为牛后 (nìng wéi jīkǒu, wú wéi niúhòu) และ 鸡尸牛从 (jīshī-niú cóng) สื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์ หมายถึง “สถานที่เล็ก ธรรมดา” โดยทั้ง 3 สำนวนมีความหมายว่า “การยอมเป็น

ผู้นำในทีเล็ก ๆ ไม่ยอมเป็นผู้ตามในทีใหญ่” ลักษณะการถ้อยความหมายจากคุณสมบัติทางความหมายในวงความหมายต้นทาง ไปยังวงความหมายปลายทาง มีลักษณะดังนี้

วงความหมายต้นทาง	⇒	วงความหมายปลายทาง
<ul style="list-style-type: none"> • 鸡口 (jīkǒu, ปากไก่) • 鸡尸 (jīshī, ซากไก่) 	⇒	• สถานที่ขนาดเล็ก ธรรมดา
ไก่เป็นสัตว์ขนาดเล็ก	⇒	สถานที่ขนาดเล็ก
สัตว์ที่พบเห็นได้ทั่วไป ธรรมดา	⇒	เป็นสถานที่ซึ่งไม่มีความพิเศษ
เป็นอวัยวะ สื่อถึงพื้นที่	⇒	เป็นพื้นที่

การถ้อยความหมายของความหมายต้นทาง เนื่องจากนำคุณสมบัติของ 鸡口 (jīkǒu, ปากไก่) และ 鸡尸 (jīshī, ซากไก่) ซึ่งมีลักษณะเป็นพื้นที่มีขนาดเล็ก เป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไป ไม่มีความพิเศษ มาเชื่อมโยงสื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์กับ “สถานที่ขนาดเล็ก ธรรมดา” จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 ส่วนข้างต้น ใช้คำว่า “鸡” (jī, ไก่) ซึ่งเป็นสัตว์เล็ก เปรียบเทียบกับ “牛” (niú, วัว) ซึ่งเป็นสัตว์ขนาดใหญ่ ทำให้เห็นภาพการเปรียบเทียบของสัตว์ 2 ชนิดได้ชัดเจนในเรื่องของขนาดพื้นที่ และสะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ของคนจีนที่มองว่า ไก่เป็นสัตว์ที่ธรรมดา ไม่พิเศษ สิ่งของส่วนใหญ่ที่สื่อความหมายในลักษณะดังกล่าวจะใช้ “ไก่” มาเปรียบเทียบ

4.2 ความหมายเชิงอารมณ์

ความหมายตรง (Denotative meaning) ของ “鸡” (jī, ไก่) เป็นความหมายที่ไม่บ่งทิศคติเชิงบวกและลบ (ความหมายกลาง) แต่เมื่อสื่อความหมายอุปลักษณ์แล้วมีการเปลี่ยนแปลงความหมายไป โดยการเปลี่ยนแปลงความหมายนี้เป็นผลมาจากกระบวนการเปลี่ยนแปลงความหมายแบบกว้างออกหรือความหมายขยายขึ้นจากเดิม จะพบผลที่เกิดขึ้นเช่นนี้ในลักษณะของคำประเภทยุโรปและนามนัย เป็นต้น (ชัชวดี ศรลัมพ์, 2561, น. 283) จะเห็นได้ว่าการถ้อยความหมายจากวงความหมายต้นทาง “ไก่” ไปยังวงความหมายปลายทาง ทำให้ “鸡” (jī, ไก่) สื่อความหมายกว้างขึ้น และมีความหมายที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากสื่อถึงมนุษย์และสิ่งที่ไม่มีชีวิตแล้ว ความหมายเชิงอารมณ์ก็เปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน

ความหมายเชิงอารมณ์ หมายถึง ความหมายที่บอกอารมณ์ ความรู้สึก และทัศนคติของผู้ใช้ภาษา ความหมายเชิงอารมณ์เป็นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นจากการโยงความหมายเข้ากับ

หมายอื่น ๆ เมื่อได้ยินคำนั้น ๆ จะทำให้เชื่อมโยงไปนึกถึงสิ่งที่ดี หรือไม่ดีก็ได้ ทั้งนี้ความเชื่อและค่านิยมของคนในสังคมใดสังคมหนึ่งส่งผลต่อการเลือกใช้คำที่บ่งบอกอารมณ์และทัศนคติเช่นกัน (ติญู ศรีนราวัฒน์ และชลธิชา บำรุงรักษ์, 2558, น. 177-179)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า ความหมายเชิงอารมณ์ของชาวจีนที่มีต่อไก่ส่วนใหญ่เป็นความหมายที่บ่งทัศนคติเชิงลบ คิดเป็นสัดส่วน 57.5% สื่อความหมายกลาง 35% และสื่อความหมายบ่งทัศนคติเชิงบวก 7.5% ผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลความหมายอุปลักษณ์และความหมายเชิงอารมณ์ของคำและสำนวนที่มีคำว่า “鸡” (jī, ไก่) ดังตารางด้านล่าง

ตารางที่ 1

แสดงข้อมูลสรุปความหมายอุปลักษณ์และความหมายเชิงอารมณ์ของคำและสำนวนที่มีคำว่า “鸡” (jī, ไก่)

	คำหรือสำนวน	ความหมาย	ความหมายเชิงอารมณ์
[มนุษย์เป็นไก่]			
1	嫁鸡随鸡 (jiàjīsuíjī)	ผู้ชาย	กลาง
2	嫁鸡随鸡, 嫁狗随狗, 嫁给扁担抱着走 (jiàjīsuíjī, jiàgǒusuígǒu, jiàgěibiǎndānbàozhezǒu)		กลาง
3	野鸡 (yějī)	โสเภณี	ลบ
4	公鸡戴帽子——官上加官 (冠) (gōngjīdàimàozi—guānshàngjiǎguān(guān))	ข้าราชการ	กลาง
5	鸡戴帽子——官 (冠) 上加 (冠) (jīdàimàozi—guānshàngjiǎguān(guān))		กลาง
6	鹤立鸡群 (hèlìjīqún)	คนปกติ	กลาง
7	白鹤站在鸡群里——突出 (báihèzhànzài jīqún lǐ—tūchū)		กลาง
8	鸡群里的鹤——出类拔萃 (jīqún lǐ de hè—chūlèibácuì)		กลาง
9	凤凰落架不如鸡 (fènghuáng luò jià bù rú jī)		กลาง
10	拔了毛的凤凰不如鸡 (bálemáode fènghuáng bù rú jī)		กลาง
11	鸡儿不吃无工之食 (jīér bù chī wú gōng zhī shí)		กลาง

	คำหรือสำนวน	ความหมาย	ความหมายเชิงอารมณ์
12	鸡毛过大秤——没有分量 (jīmáo guò dàchèng — méiyǒu fènliàng)	คนที่ไม่มีฐานะทางสังคม	ลบ
13	鸡毛飞不上天 (jīmáo fēi bú shàng tiān)	คนที่ไม่มีความสามารถ	ลบ
14	老鹰捉小鸡 (lǎoyīng zhuō xiǎojī)	อ่อนแอ	ลบ
15	草鸡 (cǎojī)	ขี้ลาด	ลบ
16	瓷公鸡 (cígōngjī)	ขี้เหนียว	ลบ
17	铁公鸡 (tiěgōngjī)		ลบ
18	鼠肚鸡肠 (shǔdù-jīcháng)	ใจแคบ	ลบ
19	小肚鸡肠 (xiǎodù-jīcháng)		ลบ
20	鸡鸣而起 (jīmíng-érqǐ)	ขยัน	บวก
21	闻鸡起舞 (wénjīqǐwǔ)		บวก
22	斗鸡走狗 (dòujī-zǒugǒu)	การกระทำที่ไร้แก่นสาร	ลบ
23	斗鸡走马 (dòujī-zǒumǎ)		ลบ
[สิ่งไม่มีชีวิตเป็นไก่]			
1	鸡肋 (jīlèi)	สิ่งของที่ไม่มีคุณค่า ไม่มีความหมาย	ลบ
2	吃鸡肋 (chī jīlèi)		ลบ
3	曹操吃鸡肋——食之无味，弃之可惜 (Cáo Cāo chī jīlèi — shí zhī wúwèi qì zhī kěxī)		ลบ
4	陶犬瓦鸡 (táoquǎn-wǎjī)		ลบ
5	鸡毛与蒜皮——没多少斤两 (jīmáo yǔ suànpí — méi duōshao jīnliǎng)		ลบ
6	割鸡焉用牛刀 (gē jī yān yòng niúdāo)	สิ่งของและเรื่องราวที่ไม่สำคัญ	ลบ
7	杀鸡焉用牛刀 (shā jī yān yòng niúdāo)		ลบ
8	牛刀割鸡 (niúdāogējī)		ลบ
9	杀鸡用牛刀——小题大做 (shā jī yòng niú dāo — xiǎotí-dàzuò)		ลบ
10	牛鼎烹鸡 (niúdǐngpēngjī)		ลบ

	คำหรือสำนวน	ความหมาย	ความหมายเชิงอารมณ์
11	鸡毛蒜皮 (jī máo suàn pí)		ลบ
12	野鸡 (yě jī)	สิ่งของผิดกฎหมาย	ลบ
13	家鸡野鹜 (jiā jī yě wù)	สิ่งของธรรมดา ไม่โดดเด่น	กลาง
14	鸡汤 (jī tāng)	คำพูดหรือข้อความ ที่มีคุณค่า	บวก
15	鸡口牛后 (jī kǒu niú hòu)	สถานที่	กลาง
16	宁为鸡口，无为牛后 (nìng wéi jī kǒu, wú wéi niú hòu)		กลาง
17	鸡尸牛从 (jī shī niú cóng)		กลาง

4.2.1 ความหมายบ่งทัศนคติเชิงลบ

จากข้อมูลพบว่ามี 23 ข้อมูลที่สื่อทัศนคติเชิงลบ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วน 57.5% สิ่งที่เป็นวงความหมายต้นทาง มนุษย์สังเกตจากลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของไก่ ชนิด ขนาดของไก่ และการละเล่นพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นสิ่งใกล้ตัวและคุ้นเคย นำมาถ้อยความหมายใช้สื่อสารเพื่อให้เห็นมโนทัศน์ร่วมกัน โดยใช้ “ไก่” สื่อความหมายบ่งทัศนคติเชิงลบต่อสิ่งที่มีอยู่ในสังคมและชีวิตประจำวัน เช่น โสเภณี คนที่ไม่มีฐานะทางสังคม คนที่ไม่มีความสามารถ คุณลักษณะ “อ่อนแอ” ของมนุษย์ ชี้ขลาด ชี้เหนียว ใจแคบ การกระทำที่ไร้แก่นสาร สิ่งของที่ไม่มีความหมาย สิ่งของและเรื่องราวที่ไม่สำคัญ และสิ่งของผิดกฎหมาย เป็นต้น

เป็นที่น่าสนใจว่าเพราะเหตุใดชาวจีนจึงใช้คำว่า “鸡” (jī, ไก่) ซึ่งถือเป็นสัตว์มงคล มาสื่อความหมายบ่งทัศนคติเชิงลบ เนื่องจากขัดแย้งกับความเชื่อเรื่องคุณธรรม 5 ประการของไก่ที่ชาวจีนโบราณเชื่อว่า ไก่มีปัญญาธรรม (文德) เป็นปราชญ์นักสู้ (武德) มีความกล้าหาญ (勇德) มีเมตตาธรรม (仁德) และมีสัตย์ธรรม (信德) หรือความเชื่อที่ว่าไก่มีอำนาจจัดสิ่งชั่วร้ายอัปมงคล สื่อถึงความเป็นสิริมงคล มีโชคลาภวาสนาและบารมี มีความเจริญก้าวหน้า ในหน้าที่การงาน ได้เลื่อนยศเลื่อนตำแหน่ง เมื่อวิเคราะห์จากการถ้อยความหมายแล้วพบว่าเนื่องจาก “ไก่” เป็นสัตว์ที่มีขนาดเล็ก และมีพฤติกรรมไม่ดีบางอย่างที่สามารถนำมาเปรียบเทียบกับมนุษย์และสิ่งไม่มีชีวิต สะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ของชาวจีนที่ให้คุณค่ากับ ขนาด น้ำหนัก ความแข็งแกร่ง ความสวยงาม สัตว์ใช้แรงงานที่เป็นประโยชน์ แต่ไก่ไม่มีคุณสมบัติดังกล่าว จึงถูกเลือกใช้มาสื่อความหมายบ่งทัศนคติเชิงลบ

4.2.2 ความหมายไม่บ่งทัศนคติเชิงบวกหรือลบ (ความหมายกลาง)

จากข้อมูลพบว่ามี 14 ข้อมูลที่สื่อความหมายกลาง ซึ่งคิดเป็นสัดส่วน 35% สิ่งที่เป็นวงความหมายต้นทาง มนุษย์สังเกตจากจำนวนของไก่ซึ่งมีมาก เพราะพันธุ์ง่าย หาได้ทั่วไปในสังคม จึงถูกนำมาถ้อยความหมายสื่อความหมายกลาง หมายถึงสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไป เป็นสิ่งธรรมดาไม่โดดเด่น เช่น ผู้ชาย คนปกติ สถานที่เล็ก ธรรมดา สิ่งของธรรมดา ไม่โดดเด่น เป็นต้น นอกจากนี้ยังเปรียบเทียบกับจากรูปลักษณะภายนอกของไก่ตัวผู้ ชาวจีนเห็นว่าไก่มีหงอนอยู่บนหัวคล้ายคนสวมหมวก ซึ่งในสมัยโบราณหมวกเป็นเครื่องแสดงยศถาบรรดาศักดิ์ และแสดงถึงปัญญา จึงนำมาสื่อความหมายถึง “ข้าราชการ” เป็นต้น

4.2.3 ความหมายบ่งทัศนคติเชิงบวก

จากการวิเคราะห์พบข้อมูลเพียง 3 ข้อมูลที่สื่อความหมายบ่งทัศนคติเชิงบวก ดังนี้
สำนวน 鸡鸣而起 (jīmíng' érqǐ) และ 闻鸡起舞 (wénjīqǐwǔ) สิ่งที่เป็นวงความหมายต้นทาง มนุษย์สังเกตจากพฤติกรรมการขึ้นบอกละยามเช้าของ “ไก่” จึงถูกนำมาถ้อยความหมายสื่อความหมายบ่งทัศนคติเชิงบวก หมายถึงความขยันของมนุษย์ นิสัยที่ต้องขยันทุกเช้าเป็นกิจวัตรของไก่นี้ ถูกชาวจีนนำไปคิดเชื่อมโยงและใช้กับนิสัยด้านต่าง ๆ ของคน ได้แก่ ความตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ เชื่อถือได้ มีความซื่อสัตย์

ความหมายบ่งทัศนคติบวกอีกคำหนึ่ง คือ 鸡粥 (jītāng, ซุปไก่) นำคุณประโยชน์ทางโภชนาการของ “ซุปไก่” ที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ มาสื่อความหมายถึงคำพูดหรือข้อความที่มีประโยชน์ มีคุณค่าต่อจิตใจ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป จากการวิเคราะห์ความหมายเชิงอารมณ์ของคำและสำนวนที่สื่อความหมายอุปสรรคโดยใช้คำว่า “鸡” (jī, ไก่) ส่วนใหญ่สื่อความหมายบ่งทัศนคติเชิงลบซึ่งขัดกับแนวความคิดของชาวจีนโบราณที่มองว่า “ไก่” เป็นหนึ่งในสิบสองนักษัตร ถือเป็นสัตว์มงคลผูกพันอย่างลึกซึ้งอยู่ในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นอันหลากหลาย เช่น พิธีกรรม ตั้งแต่เกิด แต่งงาน ตาย เช่น ไหว้บรรพบุรุษ เป็นต้น สาเหตุที่ทำให้มุมมองของชาวจีนที่มีต่อ “ไก่” ที่สะท้อนให้เห็นผ่านทางการใช้ภาษานั้นแตกต่างออกไป เพราะการใช้อุปสรรคสื่อความหมายนั้น ต้องอาศัยคุณสมบัติที่มีร่วมกันของวงความหมายต้นทางและวงความหมายปลายทางสังเกตจากสิ่งที่มีในชีวิตประจำวัน ไม่ใช่ความเชื่อที่มีมาแต่ดั้งเดิม

5. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความหมาย การถ้อยความหมายเชิงอุปสรรคและความหมายเชิงอารมณ์ของคำและสำนวนที่ใช้คำว่า “鸡” (jī, ไก่) จากการวิเคราะห์เชิงภาษาพบว่า

ความหมายและมโนทัศน์ของคนจีนที่มีต่อคำว่า “ไก่” ส่วนใหญ่สื่อความหมายเชิงลบ ซึ่งเป็นผลจากการถ่ายโยงความหมายของคุณสมบัติของ “ไก่” เอง เช่น ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมบางอย่าง ไก่มีพฤติกรรมการหากิน ซี้ตักใจ และอ่อนแอ รวมไปถึงชนิดและขนาดของไก่ซึ่งมีขนาดเล็ก ทำให้ “ไก่” ถูกเลือกใช้มาสื่อความหมายบ่งทัศนคติเชิงลบ สำหรับความหมายไม่บ่งทัศนคติเชิงบวกหรือลบ (ความหมายกลาง) เกิดจากการถ่ายโยงความหมายของคุณสมบัติของ “ไก่” ซึ่งเป็นสัตว์ที่พบเห็นได้ทั่วไป ไม่มีความพิเศษหรือหายาก จึงใช้ไก่สื่อถึง “สิ่งธรรมดา” “คนธรรมดาไม่โดดเด่น” “ผู้ชาย” เป็นต้น และมีเพียงมีพฤติกรรมการขับอกเวลายามเช้าของไก่ และประโยชน์ทางโภชนาการเท่านั้นที่ถูกนำมาเชื่อมโยงสื่อความหมายบ่งทัศนคติเชิงบวก

จะเห็นได้ว่า ผู้ใช้ภาษาสังเกตพฤติกรรมและคุณสมบัติของไก่ นำคุณสมบัติที่มีร่วมกันระหว่างวงความหมายต้นทางและวงความหมายปลายทางมาเพื่อสื่อความหมายเปรียบเทียบ และจากการวิเคราะห์เชิงภาษาจะเห็นได้ว่าที่จริงแล้วชาวจีนมีมุมมองต่อ “ไก่” ไม่ค่อยดีนัก แต่ “ไก่” ที่ปรากฏให้เห็นในศิลปะจีนหรือที่ “ไก่” มีบทบาททางพิธีกรรมต่าง ๆ กลับสะท้อนให้เห็นว่าชาวจีนมองว่าไก่เป็นสัตว์มงคลและสื่อความหมายดีนั้น เกิดจากสาเหตุ 2 ประการ คือ 1) อิทธิพลของความเชื่อชาวบ้านที่มีมาแต่ดั้งเดิม และ 2) การฟ้องเสียงซึ่งเป็นลักษณะพิเศษทางภาษา ส่งผลให้มโนทัศน์ของชาวจีนที่มีต่อคำว่า “ฮู่” (ji, ไก่) แตกต่างออกไป

ประการแรก **อิทธิพลของความเชื่อชาวบ้านที่มีมาแต่ดั้งเดิม** กล่าวคือ ความเชื่อเรื่องการบูชาพระอาทิตย์และความเชื่อเรื่องการแสวงหาสิ่งมงคลจัดความชั่วร้าย การที่ชาวจีนบูชาสัตว์ปีกนั้นเกี่ยวข้องกับการบูชาพระอาทิตย์ โดยที่ปรากฏให้เห็นตามหลักฐานทางโบราณคดีจีนมี 4 ชนิด คือ หงส์ กา ไก่ และเหยี่ยว ชาวจีนเชื่อว่าพระอาทิตย์เป็นต้นกำเนิดของสรรพสิ่ง ชีวิตมนุษย์ดำรงอยู่ได้ด้วยพระอาทิตย์ และชีวิตหลังความตายก็จะกลับคืนสู่พระอาทิตย์ (Ma Yukun, 2015, pp. 220-221) นอกจากนี้ชาวบ้านมีแรงขับทางความคิดที่ว่า “แสวงหาสิ่งมงคล หลีกหนีความชั่วร้าย” ทำให้เกิดปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่แสวงหาสิ่งมงคลในชีวิต เช่น มีความปรารถนาที่จะมีความสุข อายุยืนยาว ร่ำรวย ก้าวหน้าในอาชีพการงาน ซึ่งเห็นได้ชัดจากการนำสิ่งรอบตัวมนุษย์ซึ่งก็คือพืชและสัตว์มาเป็นสัญลักษณ์ ดังนั้นในพิธีกรรมหรือสิ่งของและลวดลายต่าง ๆ ที่ปรากฏในภาพศิลปะ งานแกะสลัก และสถาปัตยกรรมจะปรากฏสัญลักษณ์ที่เป็นมงคลเหล่านี้

ประการที่สอง **การฟ้องเสียง** การใช้คำว่า “ฮู่” (ji, ไก่) เชื่อมโยงกับคำว่า “吉” (jí, สิริมงคล) เป็นลักษณะการฟ้องเสียงที่ในภาษาจีนเรียกว่า 諧音 (xiéyīn) Chang Jingyu (2009, pp. 78-84) ได้กล่าวถึงการฟ้องเสียงกับคำศัพท์เชิงวัฒนธรรมไว้ว่า การฟ้องเสียงเพื่อให้เกิดความหมายเป็นวิธีทางวรรณศิลป์ประเภทหนึ่งของภาษาจีน และเป็นลักษณะพิเศษสำคัญ

อย่างหนึ่งของวัฒนธรรมจีน การพ้องเสียงได้ใช้ลักษณะพิเศษของภาษาจีนที่มีเสียงเหมือนและเสียงคล้ายกันจำนวนมาก มาเชื่อมโยงกับคำที่สื่อความหมายอีกคำหนึ่ง การใช้คำพ้องเสียงเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมจีนที่แสวงหาสิ่งมงคล ขจัดความชั่วร้าย ยกตัวอย่างเช่น คำว่า “蝙蝠” (biānfú) ที่หมายถึง “ค้างคาว” เสียงไปพ้องกับคำว่า “福” (fú) ที่แปลว่า “โชคดี” หรือ “ความสุข” จึงทำให้คนจีนเชื่อว่าค้างคาวจะเป็นสัตว์มงคลที่นำพาความสุขมาให้ ค้างคาวจึงปรากฏในภาพวาดหรือลายผ้าของจีนเสมอ หรือคำว่า “鱼” (yú) ที่หมายถึง “ปลา” ไปพ้องเสียงกับคำว่า “余” (yú) ที่แปลว่า “เหลือ” คนจีนจึงนิยมซื้อภาพปลา มอบภาพปลาเป็นของขวัญ หรือกินปลาในวันตรุษจีนตามความเชื่อเพื่อให้ตนเองและครอบครัวมีกินมีใช้ตลอดปี เป็นต้น เช่นเดียวกับคำว่า “吉” (jí, ไก่) มีเสียงที่พ้องกับคำว่า “吉” (jí, สิริมงคล) จึงยืมคำว่า “吉” (jí, ไก่) มาเพื่อสื่อความหมายที่เป็นมงคล “大吉大利” (dàjí dàlì, มหามงคลมหาลาภ)

นอกจากนี้ จากการวิจัยยังสามารถมองเห็นภาพสะท้อนบริบททางสังคมและวัฒนธรรมจีนจากการวิเคราะห์เชิงภาษา เช่น มุมมองเรื่องเพศ การครองเรือน การละเล่นพื้นบ้านที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยหวังว่าจะเป็นประโยชน์สำหรับการทำความเข้าใจมโนทัศน์ บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของจีนเพื่อไปประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาจีนให้ชาวต่างชาติหรือในการศึกษาวิจัยด้านอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชัชวดี ศรีลัมพ์. (2548). อุปลักษณะตามแนวคิดของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน. *วารสารศิลปศาสตร์*, 5(1), 1-16.
- ชัชวดี ศรีลัมพ์. (2561). *อรรถศาสตร์*. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- ดิยู ศรีนราวัฒน์ และชลธิชา บำรุงรักษ์ (บ.ก.). (2558). *ภาษาและภาษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ถาวร สิกขโกศล. (2560). *ภาษา อักษร และคำคมสุภาษิตจีน*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- Yao Siqi. (2559). อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับหงส์และไก่ในภาษาจีน. *วารสารอักษรศาสตร์*, 45(2), 1-58.
- Yao Siqi. (2561). การศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณะ “ไก่” ในภาษาจีนและภาษาไทยตามมุมมองทางปริชาน. *วารสารวิเทศศึกษา*, 8(1), 169-195.
- CASS Institute of Linguistics Dictionary 中国社会科学院语言研究所词典编辑室. (2018). *现代汉语大词典* (第7版). 北京: 商务印书馆.

- Chang Jingyu 常敬宇. (2009). *汉语词汇与文化*. 北京: 北京大学出版社.
- Chengyudacidian bianweihui 《成语大词典》编委会. (2019). *成语大词典* (第2版). 北京: 商务印书馆国际有限公司.
- Jia Xiaohui & Quan Yuping 贾晓慧、权玉萍. (2009). 谈动物与中国文化. *野生动物*, (1), 53-56.
- Ma Yukun 马玉堃. (2015). *中国传统动物文化*. 北京: 科学出版社.
- Song Yanfang & Yu Yan 宋艳芳、俞燕. (2006). “鸡”字成语隐喻浅析. *文教资料*, (30), 22-24.
- Standardization Administration of China 中国国家标准化管理委员会. (2012). *汉语拼音正词法基本规则*. Retrieved from <http://www.moe.gov.cn/ewebeditor/uploadfile/2012/08/21/20120821100233165.pdf>
- Sun Hongde 孙洪德. (2005). *汉语俗语词典*. 北京: 商务印书馆国际有限公司.
- Tan Wenhui 谭文辉. (2001). 动物词语文化意义的认知模型. *福建外语*, (4), 22-26.
- Xiao Yaoyao 肖遥遥. (2008). 动物隐喻的认知基础及语义演变. *郑州航空工业管理学院学报(社会科学版)*, (6), 83-86.